

“She’s my sister!”

Trials and Tribulations of Avram and Sarai in Egypt

בראשית פרק י"ב

10 וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וְיָרַד אַבְרָם מִצְרַיִם לָגוּר שָׁם כִּי-כָבֵד הָרָעַב בְּאֶרֶץ: 11 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבוֹא מִצְרַיִם וַיֹּאמֶר אֶל-שָׂרַי אִשְׁתּוֹ הִנֵּה-נָא יֹדְעֵתִי כִּי אִשָּׁה יִפְתַּח-מְרְאָה אֹתִי: 12 וְהָיָה כִּי-יִרְאוּ אֹתְךָ הַמִּצְרַיִם וְאָמְרוּ אִשְׁתּוֹ זֹאת וְהָרְגוּ אֹתִי וְאַתָּה יִחְיֶה: 13 אָמְרִי-נָא אֲחֹתִי אַתְּ לְמַעַן יִיטֵב-לִי בְּעַבְדוֹךָ וְחִיתָה נַפְשִׁי בְּגִלְלָךָ: 14 וַיְהִי כְּבֹוֹא אַבְרָם מִצְרַיִם וַיִּרְאוּ הַמִּצְרַיִם אֶת-הָאִשָּׁה כִּי-זָפָה הִוא מְאֹד: 15 וַיִּרְאוּ אֹתָהּ שָׂרֵי פְרָעֹה וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל-פְּרָעֹה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בַּיִת פְּרָעֹה: 16 וְלְאַבְרָם הֵיטִיב בְּעַבְדוּתָהּ וַיְהִי-לּוֹ צֹאן וּבָקָר וְחֲמֹלִים וְעַבְדִּים וְשִׁפְחֹת וְאֶתְנַת וְגַמְלִים: 17 וַיִּנְגַע ד' | אֶת-פְּרָעֹה נֹגְעִים גְּדֹלִים וְאֶת-בֵּיתוֹ עַל-דַּבַּר שָׂרַי אִשְׁתּוֹ אַבְרָם: 18 וַיִּקְרָא פְּרָעֹה לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר מַה-זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי לָמָּה לֹא-הִגַּדְתָּ לִּי כִּי אִשְׁתְּךָ הִוא: 19 לָמָּה אָמַרְתָּ אֲחֹתִי הִוא וְאַקַּח אֹתָהּ לִּי לְאִשָּׁה וְעַתָּה הִנֵּה אִשְׁתְּךָ קַח וְלֵךְ: 20 וַיֵּצֵא עָלָיו פְּרָעֹה אֲנָשִׁים וַיִּשְׁלְחוּ אֹתוֹ וְאֶת-אִשְׁתּוֹ וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ:

Genesis Chapter 12

10. And there was a famine in the land; and Abram went down to Egypt to sojourn there; for the famine was severe in the land. 11. And it came to pass, when he came near to enter to Egypt, that he said to Sarai his wife, Behold now, I know that you are a pretty woman to look upon; 12. Therefore it shall come to pass, when the Egyptians shall see you, that they shall say, This is his wife; and they will kill me, but you they will keep alive. 13. Say, I beg you, that you are my sister; that it may be well with me for your sake; and my soul shall live because of you. 14. And it came to pass, that, when Abram came to Egypt, the Egyptians saw the woman that she was very pretty. 15. The princes of Pharaoh also saw her, and praised her to Pharaoh; and the woman was taken to Pharaoh's palace. 16. And he treated Abram well for her sake; and he had sheep, and oxen, and male asses, and menservants, and maidservants, and female asses, and camels. 17. And the Lord plagued Pharaoh and his house with great plagues because of Sarai Abram's wife. 18. And Pharaoh called Abram, and said, What is this that you have done to me? Why did you not tell me that she was your wife? 19. Why did you say, She is my sister? so I might have taken her for my wife; now therefore behold your wife, take her, and go your way. 20. And Pharaoh commanded his men concerning him; and they sent him away, and his wife, and all that he had.

רש"י

- 13- למען ייטב לי בעבורך - יתנו לי מתנות:
14- ויהי כבוא אברם מצרימה - היה לו לומר כבואם מצרימה, אלא למד שהטמין אותה בתיבה ועל ידי שתבעו את המכס פתחו וראו אותה:
16- ולאברם היטיב - פרעה בעבורה [נתן לו מתנות]:
17- וינגע ה' וגו' - במכת ראתן לקה, שהתשמיש קשה לו: ואת ביתו - כתרגומו ועל אנש ביתיה (ומדרשו לרבות כותליו ועמודיו וכליו): על דבר שרי - על פי דבורה, אומרת למלאך הך והוא מכה:

תורה תמימה

- 11 הנה נא ידעתי - מכאן דאברהם אפילו בדידל' לא אסתכל, שנאמר הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את, מכלל דמעיקרא לא הוי ידע להטו] [ב"ב ט"ז א']
16 ולאברם וגו' - א"ר חלבו, לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין הברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר ולאברם היטיב בעבורהטו] [ב"מ נ"ט א']:
20 ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו - א"ר יהושע בן לוי, בשביל ארבע פסיעות שלוה פרעה לאברהם נשתעבד בבניו ארבע מאות שנה, שנאמר ועבדום וגו' ארבע מאות שנהכ] [סוטה מ"ו ב']:

רמב"ן

10 ויהי רעב בארץ - הנה אברהם ירד למצרים מפני הרעב לגור שם להחיות נפשו בימי הבצורת, והמצרים עשקו אותו חנם לקחת את אשתו, והקב"ה נקם נקמתם בנגעים גדולים, והוציאו משם במקנה בכסף ובוזהב, וגם צוה עליו פרעה אנשים לשלחם: ורמז אליו כי בניו ירדו מצרים מפני הרעב לגור שם בארץ, והמצרים ירעו להם ויקחו מהם הנשים כאשר אמר (שמות א כב) וכל הבת תחיון, והקב"ה ינקום נקמתם בנגעים גדולים עד שיוציאם בכסף וזהב וצאן ובקר מקנה כבד מאד, והחזיקו בהם לשלחם מן הארץ. לא נפל דבר מכל מאורע האב שלא יהיה בבנים. והענין הזה פרשוהו בבראשית רבה (מ ו) רבי פנחס בשם רבי אושעיא אמר, אמר הקב"ה לאברהם צא וכבוש את הדרך לפני בניך, ואתה מוצא כל מה שכתוב באברהם כתוב בבניו, באברהם כתוב ויהי רעב בארץ, בישראל כתיב (להלן מה ו) כי זה שנתים הרעב בקרב הארץ:
ודע כי אברהם אבינו חטא חטא גדול בשגגה שהביא אשתו הצדקת במכשול עון מפני פחדו פן יהרגוהו, והיה לו לבטוח בשם שיציל אותו ואת אשתו ואת כל אשר לו, כי יש באלהים כח לעזור ולהציל. גם יציאתו מן הארץ, שנצטווה עליה בתחילה, מפני הרעב, עון אשר חטא, כי האלהים ברעב יפדנו ממות. ועל המעשה הזה נגזר על זרעו הגלות בארץ מצרים ביד פרעה. במקום המשפט שמה הרשע והחטא:

17 וטעם על דבר שרי אשת אברם - כי בעבור החמס שעשה לשרה גם לאברהם, ובזכות שניהם באו עליו הנגעים הגדולים ההם:

18 ויקרא פרעה לאברם - יתכן כי בבוא הנגעים פתאום עליו ועל ביתו בעת אשר לוקחה שרה אל ביתו הרהר בדעתו לאמר מה זאת עשה אלהים לנו, ושאל אותה והגידה כי היא אשתו, ולכן קרא לאברהם והאשים אותו: או כאשר אמרו רבותינו (ב"ר מא ב) שלקה בראתן שהמשגל קשה לו, וחשש כי שמא אשתו היא, ואמר לו בספק מה זאת עשית לי - להוציא מפיו האמת, כי אם היתה אחותו היה אומר אמנם אחותי היא. ואמר ועתה הנה אשתך קח ולך - לראות מה ידבר ומה ישיב על תוכחתו, ואברהם שתק ממנו ולא השיב אותו דבר מרוב פחדו, אז הבין פרעה כי היא אשתו כאשר חשב, וצוה עליו פרעה אנשים לשלחם: